

Till arbetspensionsanstalterna

UPPHÄVANDE AV FÖRBUDET MOT UTMÄTNING AV PENSIONER

Regeringen har avlåtit en proposition till riksdagen med förslag till ändring av lagstiftningen om utmätning av pensioner och vissa andra förmåner (RP 4/88).

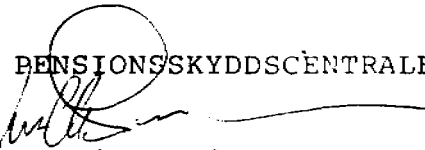
I propositionen föreslås, att pension som grundar sig på arbets- eller tjänsteförhållande eller på företagaverksamhet, sjuk- eller moderskapsdagpenning samt vissa andra utkomstförmåner skall göras utmätningbara. Folkpension, allmän familjepension enligt familjepensionslagen, pension enligt frontmannapensionslagen, grunddagpenning enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa samt dagpenning, livränta och försörjningspension enligt lagen om skada ådragen i militärtjänst skall enligt förslaget undantas från utmätning. Bidrag och kostnadsersättningar som beviljats för ett visst ändamål på grund av pensions- eller sociallagstiftningen skall inte heller kunna utmätas.

Pensioner och andra utkomstförmåner skall utmätas enligt stadgandena om utmätning av lön. Får gäldenären utöver lön eller utmätningbar pension sådan pension som inte får utmätas, skall den del som får utmätas av lön eller pension uträknas på basis av det sammanlagda beloppet av samtliga löne- och pensionsinkomster.

Avsikten är att det skyddade beloppet som undantas från utmätning skall höjas i samband med reformen så att det blir åtminstone lika stort som den största möjliga folkpensionen och frontmannatillägget tillsammans. Från början av 1988 är den största möjliga folkpensionen 1 962 mk/mån och frontmannatillägget 167 mk/mån. Dessutom föreslås en lindring av utmätningen för sådana lön- och pensionstagare vilkas inkomster endast obetydligt överstiger det skyddade beloppet.

Avsikten är att reformen skall träda i kraft ett år efter att lagförslaget har godkänts.

PENSIONSSKYDDSCENTRALEN

Antti Suominen

Pentti Koivisto

BILAGOR

Regeringens proposition

Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till ändring av lagstiftningen om utmätning av pensioner och vissa andra förmåner

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

Enligt gällande lag får pension, vilken grundar sig på arbets- eller tjänsteförhållande eller på företagarverksamhet, sjuk- och moderskapsdagpenning samt vissa andra utkomstförmåner inte utmätas, förutom i vissa fåtaliga undantagsfall. I propositionen föreslås att dessa utkomstförmåner skall göras utmätningbara.

Utanför utmätning skall lämnas folkpension, s.k. allmän familjepension enligt familjepensionslagen och pension enligt lagen om frontmannapension samt grunddagpenning enligt lagen om utkomtskydd för arbetslösa. Likaså lämnas utanför utmätning dagpenning, livränta och försörjningspension enligt lagen om skada, ådragen i militärtjänst.

Bidrag och kostnadsersättning som beviljats för ett visst ändamål med stöd av pensions- eller sociallagstiftning skall undantas från utmätning.

Utmätning av pension och annan utkomstförmån skall ske enligt stadgandena om utmät-

ning av lön. Man skall således undanta en bestämd del av pensionens eller förmånens nettobelopp från utmätning. Får gäldenären utöver lön eller utmätningbar pension sådan pension som inte får utmätas, skall den del som får utmätas av lön eller pension uträknas på basis av samtliga löne- och pensionsinkomsters sammanlagda belopp. Detta leder till att av lön- och pensionstagare alltid får utmätas samma belopp av samma nettoinkomst.

Från utmätning skall alltid undantas ett penningbelopp, som gäldenären anses behöva till underhåll för sig själv och sin familj (det skyddade beloppet). I samband med reformen har man för avsikt att kännbart höja detta belopp som bestäms i förordning. Dessutom föreslås att utmätningen lindras i fråga om sådana löntagare och pensionstagare, vilkas inkomst endast obetydligt överstiger det skyddade beloppet.

Avsikten är att reformen skall träda i kraft ett år efter att lagförslaget har godkänts.

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

	Sida		Sida
ALLMÄN MOTIVERING	3	personer, som intagits i särskilda straff-, underhålls- och vårdanstalter	12
1. Nuvarande läge	3	1.9. Trafikförsäkringslagen	13
2. Missförhållanden	3	1.10. Lagen om försäkringsavtal	13
3. Beredningsskeden	4	2. Närmarare stadganden	14
4. Förslagets innehåll	4	3. Ikraftträdande	14
4.1. Förmåner som föreslås bli utmättningsbara	4	LAGTEXTER	14
4.1.1. Pensioner som grundar sig på ar- bets- eller tjänsteförhållande eller företagarverksamhet	4	1. Lag om ändring av 4 kap. utsökningslagen	14
4.1.2. Dag- och moderskapspenning en- ligt sjukförsäkringslagen	5	2. Lag om ändring av 19 §:n lagen om pension för arbetstagare	15
4.1.3. Enligt förtjänsten avvägd dagpen- ning enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa	5	3. Lag om ändring av 63 § lagen om sjömanspen- sioner	15
4.1.4. Ersättningar för inkomstbortfall enligt lagen om olycksfallsförsäkr- ing och vissa andra lagar	5	4. Lag om upphävande av 14 § 1 mom. lagen om statens familjepensioner	16
4.1.5. Annan ersättning för minskning i inkomst eller uppehälle	5	5. Lag om upphävande av 19 § lagen om familje- pension och begravningshjälp för statstjänste- män	16
4.2. Förmåner som stannar utanför utmätning	6	6. Lag om ändring av 69 § sjukförsäkringslagen ..	16
4.3. Utmättningsförfarandet	7	7. Lag om ändring av 63 § lagen om olycksfalls- försäkring	17
5. Organisatoriska och ekonomiska verkningar ...	8	8. Lag om ändring av 4 § lagen om skadestånd för olycksfall åt personer, som intagits i sär- skilda straff-, underhålls- och vårdanstalter	17
DETALJMOTIVERING	8	9. Lag om ändring av 22 § trafikförsäkringslagen	17
1. Motivering till lagarna	8	10. Lag om ändring av 118 och 123 §§ lagen om försäkringsavtal	18
1.1. 4 kap. utsökningslagen	8	BILAGOR	19
1.2. Lagen om pension för arbetstagare	11	1. Parallelltexten till lagförslagen 1—3 och 6—12.	19
1.3. Lagen om sjömanspensioner	11	2. Tabellbilaga	25
1.4. Lagen om statens familjepensioner	11		
1.5. Lagen om familjepension och begravn- ningshjälp för statstjänstemän	12		
1.6. Sjukförsäkringslagen	12		
1.7. Lagen om olycksfallsförsäkring	12		
1.8. Lagen om skadestånd för olycksfall åt			

ALLMÄN MOTIVERING

1. Nuvarande läge

Enligt 4 kap. 7 § 1 mom. (394/73) utsökningslagen får pension, familjepension eller livränta som utgår på grundval av arbets- eller tjänsteförhållande inte utmätas. Från utmätning skall också undantas pension, ersättning eller understöd, om vilka så är särskilt stadgat, samt understöd från understöds-kassa eller arbetslöshetskassa, om kassan har rätt till bidrag av staten. Enligt paragrafens 3 mom. kan statsrådet besluta, att annan än i 1 mom. avsedd pension eller livränta eller livförsäkringssumma, som utbetalas av viss pensions-, livränte- eller livförsäkringsanstalt, inte får utmätas. Ovan avsedd pension, livränta och livförsäkringssumma kan dock utmätas vid utsökning av underhållsbidrag som utgår till make eller barn i eller utom äktenskap eller i skadestånd åt barn (7 b §).

Besparing på pension som inte är utmättningsbar eller annan motsvarande tillgång får utmätas (7 a §).

Då pension och annat ovan avsett tillgodohavande kan utmätas, tillämpas stadgandena om utmätning av lön därpå (7 § 4 mom.).

I 4 kap. 6 § utsökningslagen stadgas om utmätning av lön. Enligt huvudregeln skall från utmätning undantas den s.k. fridelen eller således två tredjedelar av den del av gäldenärens nettolön som belöper sig på tiden mellan utmätningen och följande löneutbetalningsdag (6 § jämförd med 6 b § 2 mom.). Vid indrivning av ovannämnda underhållsbidrag genom utmätning kan fridelen bestämmas till mindre än två tredjedelar (6 § 2 mom.). Då utmätning verkställs av lön som betalas med vissa bestämda mellantider, skall dock alltid från utmätning undantas minst så mycket som gäldenären, i enlighet med vad i förordning stadgas, fram till nästa löneutbetalningstid anses behöva till underhåll för sig själv och sin make samt egna och makens adoptivbarn om de försörjs av honom (6 § 3 mom.). Detta belopp kallas det skyddade beloppet.

Enligt 4 kap. 6 a § utsökningslagen får den del av lönen som skall undantas från utmätning bestämmas till större belopp än vad enligt stadgandena i nämnda 6 § skall undantas från utmätning, om gäldenärens betalningsförmåga

till följd av sjukdom, arbetslöshet eller annan särskild orsak är väsentligt nedsatt.

2. Missförhållanden

Enligt de ursprungliga stadgandena i utsökningslagen av år 1897 kunde pension utmätas på samma sätt som lön. Av pensionen skulle sålunda minst två tredjedelar undantas från utmätning. Dessutom hade senaten, senare statsrådet, rätt att besluta att pension eller annan förmån som utbetalades av pensions-, livränte- eller livförsäkringsanstalt inte alls får utmätas. Flere sådana utmättningsförbud utfärdades. Eftersom de få på arbetsförhållande baserade pensionerna utbetalades via pension-sanstalter, kunde endast pensioner av staten eller annat offentligt samfund utmätas. I syfte att avhjälpa detta missförhållande ändrades utsökningslagen år 1932 så, att också pensioner som betalades av offentliga samfund undantogs från utmätning. Förbudet mot att mäta ut pensioner ansågs nödvändigt även på grund av att inte heller andra stadganden om egendom som skall lämnas utanför utsökning i tillräckligt hög grad tryggade sådana gäldenärers utkomst, som levde endast av sin pension.

Under årtiondenas lopp har pensionsskyddet väsentligt förbättrats. Kretsen av pensionstagare har blivit större och pensionernas markbelopp har stigit. Detta gäller i synnerhet de s.k. förtjänstpensionerna, som baserar sig på ett tjänste- eller arbetsförhållande. Vissa utkomstförmåner såsom sjukdagpenning och moderskapspenning, som inte heller får utmätas, kan vara nästan lika stora som den lön som betalas till vederbörande för den tid han arbetar. Det kan inte anses motiverat att en gäldenär, som erhåller samma penningbelopp, befinner sig i en annan ställning om han får sin inkomst i form av lön än om han får den i form av pension eller någon annan utkomstförmån.

I offentligheten har det krävts att pensionerna skall göras utmättningsbara eftersom en del, visserligen en liten del, gäldenärer medvetet utnyttjat förbudet att utmäta pensioner för att undvika bl.a. indrivning av skatteskulder. För vanliga pensionärer kan ett allmänt förbud

mot utmätning av pensioner t.o.m. medföra olägenheter. Då en skuld inte kan drivas in från pensionen, måste utmätningen riktas mot annan egendom, t.ex. bohus. Utmätningförbudet gör det dessutom svårare för pensionärer att få kredit.

I de andra nordiska länderna jämföras pension och andra utkomstförmåner med lön.

3. Beredningskedan

I statsrevisionernas berättelse till riksdagen av år 1970 konstaterades, att statens revisionsverk vid granskning av länsstyrelsernas skattekonton hade observerat, att det i förteckningen över slutliga skatter förekom rikligt med restbelopp av skatter, vilka hänförde sig till personer som lyfter pension av staten och att dessa skatter inte kunnat indrivas då vederbörande inte har haft utmättningsbar egendom och inte heller annan inkomst än pension. Effektiveringen av förskottsuppbördsförfarandet under medlet av 1970-talet har förbättrat situationen beträffande skattefordringar. För övriga fordringars del har läget dock inte förändrats. I ovan nämnda berättelse av statens revisionsverk framhölls att man borde överväga om det vore skäl att fastställa ett lämpligt markbelopp som gräns för pensioner så att överskjutande del kunde utmätas. Finansministeriet och social- och hälsovårdsministeriet förenade sig om denna framställning i sina utlåtanden till revisionsverket.

Efter detta har också några arbetsgrupper som tillsatts av finansministeriet anför, att pensionsinkomst vid utmätning borde jämföras med löneinkomst (arbetsgruppens promemorior 1976: VM 8 och 1981: VM 25).

Föreliggande proposition har beretts vid justitieministeriet som tjänsteuppdrag. I beredningen har kontakt hållits med social- och hälsovårdsministeriet, folkpensionsanstalten, Helsingfors exekutionsverk samt vissa andra myndigheter och sammanslutningar. Vid sidan av dessa har utlåtande inbegärts av bl.a. finansministeriet, statskontoret och delegationen för utsökningsärenden.

I samma ärende avlätts hösten 1982 en proposition (reg.prop. 148/82) som förföll när riksdagens session avslutades våren 1983. Den proposition som nu avlätts avviker från den föregående såtillvida, att folkpension och familjepension enligt familjepensionslagen (38/69) skall undantas från utmätning. Propositio-

nen innehåller även ett stadgande enligt vilket utmätningen lindras i fråga om sådana löntagare eller pensionstagare, vilkas inkomster endast obetydligt överstiger det skyddade beloppet. Vidare har propositionen justerats så att ersättning för minskning i inkomst eller uppehälle som betalas t.ex. som skadestånd, anses som utmättningsbar utkomstförmån, och utmäts som lön.

4. Förslagets innehåll

4.1. Förmåner som föreslås bli utmättningsbara

4.1.1. Pensioner som grundar sig på arbets- eller tjänsteförhållande eller företagarkerksamhet

Enligt förslaget skall både pension som tillfaller arbetstagaren själv (ålderdomspension, pension p.g.a. arbetsoförmåga och arbetslöshet) och familjepension som betalas till hans familj vara utmättningsbara. Således skall bl.a. pensioner enligt följande lagar (s.k. förtjänstpensioner) vara utmättningsbara: lag om pension för arbetstagare (395/61), lag om pension för arbetstagare i kortvariga arbetsförhållanden (134/62), lag om pension för vissa konstnärer och redaktörer i arbetsförhållande (667/85), lag om sjömanspensioner (72/56), lag om pension för företagare (468/69), lag om pension för lantbruksföretagare (467/69), lag om avträdelsepension (16/74), lag om statens pensioner (280/66) och lag om statens familjepensioner (774/68), lag om pension för kommunala tjänsteinnehavare och arbetstagare (202/64), lag om pension för kommunala förtroendevalda (578/77), pensionslag för evangelisk-lutherska kyrkan (298/66) och lag om familjepensioner inom den evangelisk-lutherska kyrkan (258/70), lag angående ärkebiskopen och biskoparna i de evangelisk-lutherska stiftens tillkommande avlöning och rätt till pension (143/28), lag om pension för riksdagsmän (329/67), lag om familjepension efter riksdagsman (791/68), lag om medlems av statsrådet rätt till pension och om familjepension efter honom (870/77), lag om republikens presidents rätt till pension (80/56) och lag om förtidspension för frontveteraner (13/82). Också pensioner som utgår enligt bl.a. Finlands Banks, folkpensionsanstaltens, Postbankens och det

ortodoxa kyrkosamfundets pensionsstadgor skulle bli utmättningsbara.

Slopandet av utmättningsförbudet förutsätter att utmättningsförbudet i 4 kap. 7 § 1 mom. första satsen utsökningslagen och i de särskilda pensionslagarna utesluts ur lagen. Stadganden om utmättningsförbud ingår inte i alla pensionslagar. Endast stadgandet i 4 kap. 7 § 1 mom. utsökningslagen förhindrar för närvarande utmätning av pensioner som grundar sig på sådana lagar. Samtidigt som förbudet att utmäta pensioner utesluts ur lagen skall man också slopa statsrådets rätt att med stöd av 4 kap. 7 § 3 mom. utsökningslagen besluta huruvida pension, livränta eller livförsäkringssumma får utmätas. De utmättningsförbud som nu gäller med stöd av statsrådsbeslut kommer härvid att förfalla.

4.1.2. *Dag- och moderskapspenning enligt sjukförsäkringslagen*

Ersättningar som grundar sig på sjukförsäkringslagen (364/63) kan inte för närvarande utmätas (69 § sjukförsäkringslagen). Utmättningsförbudet omfattar bl.a. dag- och moderskapspenningen, vars belopp steg under början av år 1982 samtidigt som den blev skattepliktig inkomst. Till sin nivå kan dag- och moderskapspenningen jämföras med pensionerna. Då man ytterligare beaktar att dag- och moderskapspenning kan utbetalas t.o.m. under inemot ett års tid, är det inte motiverat att ge sådan ersättning en särställning i förhållande till pensionerna. Däremot skall ersättningar för sjukvårds- och rehabiliterings- samt havandeskaps- och förlösningskostnader fortfarande inte få utmätas.

4.1.3. *Enligt förtjänsten avvägd dagpenning enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa*

Enligt 45 § 3 mom. lagen om utkomstskydd för arbetslösa (602/84) som trädde i kraft vid ingången av år 1985 får grunddagpenning som utgår med stöd av ifrågavarande lag inte utmätas. Däremot skall dagpenning avvägd enligt förtjänsten, som utgår med stöd av samma lag, enligt det föreslagna 4 kap. 7 § 1 mom. utsökningslagen vara utmättningsbar utkomstförmån. Enligt 16 § lagen om sysselsättnings-

främjande utbildning (606/84) får med stöd av nämnda lag beviljat utbildningsstöd och annan förmån inte utmätas.

4.1.4. *Ersättningar för inkomstbortfall enligt lagen om olycksfallsförsäkring och vissa andra lagar*

Enligt 63 § lagen om olycksfallsförsäkring (608/48) får personliga skadestånd som tillerkänts den skadade eller hans anhöriga inte utmätas. Då ersättning för inkomstbortfall som utgår med stöd av lagen om olycksfallsförsäkring kan vara t.o.m. större än en pension är det inte befogat att bibehålla ett dylikt förbud att utmäta ersättningar. Således skulle dagpenning, pension och livränta bli utmättningsbara.

Ersättningar för inkomstbortfall vilka utgår enligt följande lagar skulle även bli utmättningsbara: lag om yrkessjukdomar (638/67), lag om invalidvård för emottagare av olycksfallsersättning (597/63), lag om skadestånd för olycksfall åt person, som intagits i särskilda straff-, underhålls- och vårdanstalter (894/46), lag om skadestånd för olycksfall i vissa frivilliga arbeten (408/42), lag om olycksfallsersättning i vissa fall åt den som lämnat bistånd vid fullgörandet av tjänsteåliggande (625/67), lag om skadestånd för olycksfall vid räddning av människoliv (158/35), lag om brand- och räddningsväsendet (559/75), lag om sjöräddningstjänst (628/82), lag angående innehavares av statstjänst och -befattning rätt till skadestånd vid olycksfall (154/35) samt lag om olycksfallsförsäkring för lantbruksföretagare (1026/81).

Ersättningar som enligt ovannämnda lagar utgår för vård-, medicin-, begravnings- och andra kostnader skall fortfarande inte kunna utmätas.

4.1.5. *Annan ersättning för minskning i inkomst eller uppehälle*

Enligt skadeståndslagen (412/74) är skadevällaren samt, om det är fråga om en skada som skett i arbetet, arbetsgivaren eller ett offentligt samfund under vissa förutsättningar skyldiga att till den skadelidande betala ersättning bl.a. för minskning i inkomst eller uppehälle. Har den skadelidande åsamkats bestående skada eller långvarig invaliditet, som försvä-

rar eller hindrar inkomstförvärv, är ersättningen i allmänhet periodisk.

Den skadelidande kan även med stöd av vissa andra lagar få ersättning för minskning i inkomst eller uppehälle. Sådana lagar är t.ex. lagen om ersättning för brottsskador av statsmedel (935/73) och lagen om ersättning av statens medel åt oskyldigt häktad eller dömd (422/74). För vissa som bedriver farlig verksamhet stadgas i lag om skyldighet att teckna ansvarsförsäkring med tanke på skadeståndsskyldighet. Sådana stadganden ingår t.ex. i atomansvarighetslagen (484/72) och patientskadelagen (585/86). Enligt dessa lagar får den skadelidande av den som beviljat försäkringen i regel samma ersättningar som han skulle få enligt skadeståndslagen.

Med undantag för trafikskadelagen (279/59), för vilken redogörs nedan, saknar lagstiftningen om skadestånd eller ersättning som skall betalas i dess ställe, stadganden om utmätning. Ersättningarna kan sålunda utmätas till fullt belopp enligt utsökningslagens stadganden om utmätning av fordran. I praktiken har detta varit ovanligt. Ersättningar för minskning i inkomst eller uppehälle motsvarar andra förmåner som betalas i stället för lön. Systemen har sammanjämkats så, att en ersättning som betalats med stöd av skadeståndslagen eller någon annan lag, avdras från dagpenningen enligt sjukförsäkringslagen och olycksfallslagen. Det är ändamålsenligt att vid utmätning jämställa ersättningar för minskning i inkomst eller uppehälle med andra utkomstförmåner, varvid de kan utmätas som lön.

Utanför utmätning skall enligt förslaget lämnas kostnader för sjukvård, begravningskostnader samt andra kostnader för personskada som betalas såsom skadestånd eller motsvarande ersättning, på samma sätt som kostnadsersättningar som betalas på basis av socialförsäkringar. Den skadelidande kan även få ersättning för sveda och värk samt lyte eller annat bestående men. Dessa ersättningar ansluter inte sig ink till den skadelidandes utkomstbortfall. Enligt den allmänna princip som omfattats i förslaget får dessa ersättningar för immateriell skada inte utmätas. För klarhetens skull bör det nämnas att de föreslagna ändringarna inte gäller ersättningar för sakskada eller förmögenhetsskada, vilka fortsättningsvis kan utmätas till fullt belopp på det sätt som stadgas om utmätning av fordran.

Det föreslås att 22 § trafikförsäkringslagen justeras så att den motsvarar förslaget till 7 § utsökningslagen, enligt vilket endast ersättningar som beviljats för minskning eller försening i inkomst eller uppehälle samt andra ersättningar för personskada är utmätningbara.

4.2. Förmåner som stannar utanför utmätning

Förmåner som grundar sig på folkpensionslagen (347/56) och på lagen om skada ådragen i militärtjänst (404/48), familjepension enligt lagen om familjepension samt pension enligt lagen om frontmannapension (119/77) skall enligt förslaget undantas från utmätning. Övriga pensioner och utkomstförmåner, således "pengar som kommer i stället för lön", skall bli utmätningbara (med undantag för grunddagpenning och utbildningsstöd enligt lagstiftningen om utkomstskydd för arbetslösa). Bidrag, understöd och ersättningar som ges för bestämda ändamål och som för närvarande inte får utmätas, skall däremot fortfarande stanna utanför utmätning. Dylika prestationer är bl.a. begravningshjälp, moderskapsunderstöd, barnbidrag, invalidpenning, underhållsstöd, bostadsstöd, bidrag som beviljas av statsmedel för deltagande i kostnaderna för vissa jord- och vattenbyggnadsarbeten, premier som erlaggs för grundförbättringsarbeten inom lantbruket samt bidrag som av statens eller kommuns medel utges för våghållning eller kostnader föranledda av den.

Olika kostnadsersättningar erlaggs också med stöd av pensionslagar och övriga författningar som anknyter till föreliggande proposition. Sådana är t.ex. begravningsbidrag och ersättningar för kostnader föranledda av rehabilitering, läkarundersökning och resor enligt lagen om pension för arbetstagare, ersättning för sjukvård och hemvård enligt lagen om olycksfallsförsäkring samt enligt trafikförsäkringslagen utgående hjälplöshets- och klädtillägg, ersättning för sjukvårdskostnader, kostnader i anknytning till begravning och stegrade hemvårdskostnader. Sådana kostnadsersättningar skall fortfarande inte kunna utmätas. Enligt det stadgande som föreslås bli intaget i 7 § 3 mom. utsökningslagen får understöd och kostnadsersättningar som med stöd av pensions- eller sociallagstiftningen betalas för ett

visst ändamål inte utmätas. Detta generalstadgande skall tillämpas då den lag som reglerar understödet eller ersättningen saknar stadganden om utmätningsbarheten. T.ex. utkomststöd får inte utmätas. Kostnadsersättningar får inte heller enligt förslaget utmätas då de betalas t.ex. med stöd av skadeståndslagstiftning eller på basis av en försäkring som ersättning för sjukvårdskostnader eller andra kostnader till följd av personskada. Andra slag av understöd och ersättningar är enligt förslaget utmätningsbara om utmätning av dem inte förbjuds i en speciallag.

Ersättning för immateriell skada skall inte heller kunna utmätas. Dylika ersättningar är bl.a. de ersättningar för men som utgår enligt lagen om olycksfallsförsäkring och de ersättningar för sveda och värk samt lyte och annat bestående men som utgår med stöd av trafikförsäkringslagen.

4.3. Utmätningförfarandet

I de fall pension för närvarande kan utmätas sker det på samma sätt som beträffande utmätning av lön (utsökningslagen 4 kap. 7 § 4 mom.). Också enligt förslaget skall pensioner och andra utmätningsbara förmåner utmätas enligt stadgandena om utmätning av lön. T.ex. de bråktal som tillämpas då man räknar ut det belopp som inte får utmätas skall sålunda vara de samma som vid utmätning av lön. Vid utmätning av pension och annan förmån skall nedsatt betalningsförmåga p.g.a. sjukdom, arbetslöshet eller annan särskild orsak beaktas på samma sätt som vid utmätning av lön. Också den del som är avsedd att trygga en minimiutkomst (skyddat belopp) vore den samma som vid utmätning av lön.

Också ett sådant alternativ att det belopp som skall undantas vid utmätning av pension skall vara högre än det som skall undantas vid utmätning av lön har behandlats under beredningen. För en sådan reglering har anförts, att pensionärerna har svårare än den aktiva befolkningen att skaffa tilläggsförtjänster. Mot en sådan reglering kan anföras, att pensionärerna inte i regel har sådana utgifter i anknytning till barn och bostadsanskaffning som den aktiva befolkningen i allmänhet har. Det anses därför inte motiverat att ens under en övergångsperiod stadga om ett särskilt belopp som skall undantas vid utmätning av

pension. Om pensionerna skulle bli föremål för särbehandling skulle detta också komplicera utmätningsförfarandet.

Om det lönebelopp som för tryggnad av minimiutkomst alltid skall undantas utmätning stadgas i förordningen om skyddat belopp av lön vid utmätning (767/81). Det skyddade beloppets storlek beror på hur stor familj gäldenären har. Beloppet justeras årligen till följd av förändringar i levnadskostnaderna. Från och med ingången av år 1988 skall t.ex. för gäldenär utan underhållsskyldighet undantas 53,50 mark per dag, d.v.s. 1 605 mark per sådan månad som har 30 dagar. Om gäldenären försörjer tre personer skall 113,50 mark per dag, d.v.s. 3 405 mark per månad undantas utmätning.

Avsikten är att det skyddade beloppet i samband med reformen skall höjas så att det blir åtminstone lika stort som största möjliga folkpensionen och frontmannatillägget sammanlagt. Från början av 1988 är största möjliga folkpension (den basdel som i första kommungruppen betalas åt en ensamstående pensionär jämte största möjliga tilläggsdel) 1 962 mk/månad och frontmannatillägget 167 mk/månad.

Om nettolönen är mindre än det skyddade beloppet får ingenting utmätas. Gäldenären får alltså behålla hela lönen. Då nettolönen överstiger det skyddade beloppet, utmäts till att börja med hela den överskjutande delen och gäldenären får behålla det skyddade beloppet. Då nettolönen uppgår till en och en halv gånger det skyddade beloppet, börjar man utmäta en tredjedel av lönen, och gäldenären får alltså behålla två tredjedelar. Från början av år 1988 utmäts av ensamstående löntagare som förtjänar 1 605—2 407,50 mk/månad hela det belopp som överstiger det skyddade beloppet och de får således behålla 1 605 mk/månad.

Efter att det skyddade beloppet höjts skulle av ett större antal gäldenärer utmätas hela den inkomst som överstiger det skyddade beloppet. Detta skulle gälla framför allt pensionärer, vilkas pensioner även i fortsättningen ofta förblir rätt små. Systemet föreslås därför ändrat så att den del av lönen eller pensionen som överstiger det skyddade beloppet inte skulle kunna utmätas helt. Gäldenären skulle i tillägg till det skyddade beloppet få behålla en fjärdedel av nettoinkomsten till den del den överstiger det skyddade beloppet. Det belopp

som gäldenären får behålla skulle sålunda växa i takt med att lönen eller pensionen ökar, vilket motsvarar den allmänna princip som tillämpas vid utmätning av lön. Reformen skulle förbättra låginkomsttagarnas samt sådana gäldenärens ställning som har flera underhållsberättigade att försörja. En alltför sträng utsökning skulle inte heller utgöra ett hinder för små tilläggsinkomster. Av tabellen i bilaga 2 till denna proposition framgår hur det utmättningsbara beloppet skulle ändras, om det skyddade beloppet vore 2 200 mk/månad och om av det belopp som överstiger det skyddade beloppet skulle utmätas högst tre fjärdedelar.

Höjningen av beloppet för det skyddade beloppet samt det nya sättet att beräkna det utmättningsbara beloppet försvårar i viss mån indrivningen av fordringar av småinkomsttagare (t.ex. sådana som utför deltidsarbete) samt av vissa pensionärer (t.ex. sådana av vilkas folkpension redan enligt gällande lag har kunnat utmätas den del som överstiger det skyddade beloppet vid indrivning av underhållsbidrag). Det har emellertid kunnat konstateras att dessa gäldenärer lätt blir nödgade att ty sig till utkomststöd. Dessutom kan utmätningen leda till en skuldsättning som varar livet ut.

Om gäldenären får folkpension eller annan pension eller utkomstförmån som motsvarar hela det skyddade beloppet, behöver för hans behov enligt förslaget inte reserveras ett skyddat belopp av hans lön eller övriga utmättnings-

bara inkomster. Den del av lönen eller pensionen som får utmätas räknas ut på basis av det sammanlagda beloppet av alla sådana inkomster — både utmättningsbara och icke-utmättningsbara. Av lönen kan sålunda utmätas mer än en tredjedel. Det belopp som utmäts får dock enligt förslaget inte överstiga en tredjedel av den totala nettoinkomsten. Stadgandet leder till att av lön- och pensionstagare alltid utmäts samma belopp av samma nettoinkomst.

5. Organisatoriska och ekonomiska verkningar

Propositionen har inga organisatoriska verkningar.

Propositionen skulle göra det möjligt att genom utmätning indriva statens och andra offentligrättsliga samfunds samt enskilda borgenärens fordringar hos dem som erhåller pension och vissa andra utkomstförmåner. Förhöjningen av det skyddade beloppet och den omständigheten att det utmättningsbara beloppet i vissa fall minskar skulle försämra indrivningsmöjligheterna i fråga om låginkomsttagare och sådana löntagare som har flera barn att försörja. Dessa reformer är likväl motiverade för att garantera en tillräcklig utkomst för gäldenären och hans familj.

DETALJMOTIVERING

1. Motivering till lagarna

1.1. 4 kap. utsökningslagen

6 §. Paragrafen innehåller stadgandena om utmätning av lön. För närvarande skall enligt 1 mom. från utmätningen undantas två tredjedelar av vad av lönen belöper sig på tiden mellan utmätningen och följande löneutbetalningsdag eller om löneutbetalningstiden inte bestämts på förhand, två tredjedelar av lönebeloppet. Den del av lönen som inte får utmätas räknas på gäldenärens nettolön, dvs. den lön från vilken först avdragits förskottsinnehållning för skatt. Av en lön som utbetalas regelbundet skall

enligt 3 mom. från utmätningen likväl undantas ett i förordning bestämt belopp, vars storlek beror på gäldenärens underhållsskyldighet (det skyddade beloppet). Dessa stadganden föreslås inte ändrade. Däremot föreslås att det i paragrafens 1 mom. intas ett begränsande stadgande, enligt vilket man av gäldenären inte skulle få utmäta mera än tre fjärdedelar av den del av lönen som överstiger det skyddade beloppet. Stadgandet hindrar att hela den del av lönen som överstiger det skyddade beloppet skulle kunna utmätas. Då lönen överstiger det skyddade beloppet, stiger det belopp som utmäts gradvis tills det efter en viss gräns skulle vara möjligt att utmäta den regelmässiga tred

jedelen av lönen. Om det skyddade beloppet i enlighet med vad som framställs i bilaga 2 skulle vara 2 200 mark, skulle av en ensamstående person kunna utmätas en tredjedel då hans nettolön är 3 960 mark i månaden eller mer.

Enligt paragrafens 2 mom. får för indrivning av mot en lönebetalningsperiod svarande underhållsbidrag utmätas t.o.m. till ett större belopp än det som nämns i 1 mom. under förutsättning att gäldenären och de som är beroende av hans underhåll får behålla det skyddade beloppet. Stadgandets ordalydelse föreslås ändrat på grund av ändringen av 1 mom. Omnämmandet av underhåll till barn utom äktenskap kan såsom föräldrat strykas.

I praktiken har det förekommit några fall, i vilka gäldenären samtidigt har erhållit lön av flera arbetsgivare. Vid utmätning av lön har man härvid vanligtvis förfarit så, att det belopp som skall undantas från utmätning, d.v.s. fridelen och det skyddade beloppet, har uträknats på basen av det sammanlagda lönebeloppet. För att förenkla förfarandet har man också kunnat göra så, att en av lönerna har utmätts nästan i sin helhet medan de övriga har lämnats utanför, förutsatt att gäldenären har kunnat förbehållas fridelen och det skyddade belopp som skall utgå på basen av lönernas sammanlagda belopp. På det sättet har man ofta klarat sig med betalningsförbud till endast en arbetsgivare.

Eftersom stadgandena om lön tillämpas på utmätning av pensioner och andra utkomstförmåner och då det i fråga om pensioner är vanligt att gäldenären får flera pensioner samtidigt, borde ovannämnda princip tillämpas oftare i praktiken än vad nu är fallet.

Av ovannämnda skäl föreslås att i 4 kap. 6 § 5 mom. intas ett uttryckligt stadgande om utmätning av två eller flera löner eller pensioner.

7 §. Det förbud att utmäta förtjänstpensioner som för närvarande ingår i 1 mom. föreslås bli upphävt. Likaså skall statsrådets rätt att med stöd av 3 mom. besluta om förbud mot utmätning av pension, livränta eller livförsäkring slopas.

Enligt den senare meningen i det nuvarande 1 mom. skall från utmätning undantas "understöd från understöds-kassa eller arbetslöshetskassa, om kassan äger rätt till bidrag av staten". Så som i den allmänna motiveringen konstaterades i slutet av avsnittet 4.2. skall s.k.

enligt förtjänst avvägd dagspenning som utbetalas av i lagen om arbetslöshetskassor (603/84) avsedd arbetslöshetskassa, vilken trädde i kraft vid ingången av år 1985, bli en utmättningsbar utkomstförmån då de lagar som ingår i denna proposition trätt i kraft. Likaså föreslås det att de pensioner och utkomstförmåner som utbetalas av understöds-kassor som avses i lagen om understöds-kassor (471/42) skall bli utmättningsbara. I lagen om arbetslöshetskassor samt i lagen om understöds-kassor ingår inte något särskilt förbud mot utmätning av understödet, utan förbudet grundar sig på det specialstadgande i det nuvarande 7 § 1 mom. som ovan citerats. Det föreslås att nämnda stadgande skall utgå ur det nya 1 mom. Det kan konstateras, att de understöds-kassor som avses i lagen om understöds-kassor kan utbetala också understöd och kostnadsersättningar för visst ändamål (t.ex. begravningsbidrag), vilka inte kan betraktas som utkomstförmåner och som inte heller skall få utmätas.

Det föreslås att stadgandet i gällande 2 mom., enligt vilket rätt till livränta inte i vissa fall får utmätas, utesluts ur lagen. Stadgandet har funnits i utskottets lagförslag från början. Livränta avser i nutida språkbruk pension. Ordet har också vid flera lagstiftningsreformer ändrats till modern form (exempelvis ändringen av 18 och 19 §§ lagen om olycksfallsförsäkring; 526/81). Med stöd av redan upphävda stadganden erhåller somliga pensionstagare försättningsvis en pension som bör anses vara livränta, men livräntor av det slag som avses i paragrafen torde inte längre finnas. Stadgandena i den regeringsproposition som nu avges löser alla praktiska problem även vid utmätning av livräntor.

Enligt förslaget till nytt 1 mom. är pensioner utmättningsbara om inte annat stadgas i lag. Bl.a. utmättningsförbudet i 79 § folkpensionslagen förblir i kraft. Förutom pensioner blir även andra utkomstförmåner som betalas i stället för lön i regel utmättningsbara. Som exempel nämns i paragrafen sjukdagpenning och moderskapspenning samt ersättning för minskning i inkomst och uppehälle. För det fall att ovan nämnda livräntor fortfarande utbetalas, nämns även livränta i förteckningen över utmättningsbara förmåner. I den allmänna motiveringen redogörs det närmare för vilka pensioner och förmåner som faller inom ramen för utmätning och vilka som lämnas utanför.

Stadgandena om utmätning av lön skall alltid iakttas då en pension eller en annan utkomstförmån enligt lag kan utmätas. Rätt till pension eller förmån kan inte som sådan utmätas. Utmätningen gäller betalningar som förfaller senare, så att utmätningssmannen förbjuder den som betalar pensionen eller förmånen att betala den utmätta delen till någon annan än utmätningssmannen.

Den utmätningssbara delen beräknas enligt samma principer som vid utmätning av lön, vilket innebär att två tredjedelar av en pension eller förmån i allmänhet skall lämnas utanför utmätningen. Dock bör den skyddade delen och en fjärdedel av den del av inkomsten som överstiger det skyddade beloppet lämnas utmätta. Då en pension eller en förmån utmätts för indrivning av underhållsbidrag för barn, kan enligt 6 § 2 mom. en större del än normalt utmätas, om det är nödvändigt för indrivning av underhållsbidrag som svarar mot en pensions- eller förmånsbetalningsperiod. För galdenären bör även då lämnas en tredjedel av inkomsten, och åtminstone det skyddade beloppet. Den del som får utmätas kan fastställas till ett lägre belopp om galdenärens betalningsförmåga till följd av sjukdom eller av annat särskilt skäl är nedsatt. Den utmätningssbara delen beräknas alltid på nettoinkomsten efter förskottsinnehållning av skatt.

Betalas ersättning för minskning i inkomst eller underhåll eller någon annan utkomstförmån som en engångsersättning, utmätts den som en lön, vars betalningstidpunkter inte bestämts på förhand.

Den som får ålderspension enligt något annat pensionssystem får i allmänhet även folkpension. Den som får förtjänstpension kan även ha andra icke-utmätningssbara pensioner. De som får flere små pensioner bygger sitt utkomstskydd på pensionernas sammanlagda belopp. Det kan anses tillräckligt om för galdenären för hans oundgängliga utkomst under alla omständigheter reserveras ett penningbelopp som motsvarar det skyddade beloppet, antingen av de utmätningssbara eller av de icke-utmätningssbara pensionerna. Det föreslås att i paragrafens 2 mom. intas ett stadgande enligt vilket vid utmätning av lön, pension eller utkomstförmån ett penningbelopp skall lämnas för galdenärens behov som motsvarar den del som avses i 6 § 1—3 mom. av det sammanlagda beloppet av hans lön samt alla hans pensioner och utkomstförmåner — både utmätningss-

bara och icke-utmätningssbara. Av lön eller pension eller utkomstskydd som är föremål för utmätning får härvid utmätas en del som överstiger det normala.

Det föreslås att i paragrafens nya 3 mom. intas ett stadgande, enligt vilket bidrag för bestämda ändamål samt kostnadsersättningar, vilka utgår med stöd av pensions- eller sociallagstiftning inte får utmätas. Med sociallagstiftning avses lagstiftningen om socialförsäkring, socialvård och bidrag som utgår på sociala grunder. Stadgandet är nödvändigt för att inte bidrag och kostnadsersättning av nämnda slag, vilka utgår med stöd av de lagar som hör till området för denna reform, skall bli utmätningssbara samtidigt som pensioner och andra motsvarande utkomstförmåner görs utmätningssbara. Bidrag och kostnadsersättningar, som avses i stadgandet, är bl.a. begravningsbidrag enligt lagen om pension för arbetstagare och lagen om sjömanspensioner, hjälptillägg, vårdtillägg och begravningsbidrag enligt folkpensionslagen, bostadsbidrag och utbildningsstöd enligt familjepensionslagen, bostadsbidrag enligt lagen om bostadsbidrag för pensionstagare (951/78), vårdbidrag enligt lagen om vårdbidrag för barn (444/69), kostnadsersättningar enligt sjukförsäkringslagen för sjukdom och barnsård, ersättningar för sjukvård och hemvård samt begravningsbidrag enligt lagen om olycksfallsförsäkring samt förmåner vilka utgår som invalidvård och erlaggs som kostnadsersättning med stöd av lagen om invalidvård för emottagare av olycksfallsersättning (592/63) och lagen om invalidvård för dem som uppbär trafikförsäkringsersättning (391/65). Utmätningssbara vore däremot t.ex. utkomstförmåner, såsom dagpenning, livränta eller ersättning för inkomstbortfall, vilka utgår med stöd av de två sistnämnda lagarna.

Vidare föreslås det att i 3 mom. intas ett stadgande enligt vilket ersättningar för sveda och värk samt lyte och bestående men lämnas utanför utmätning. Ersättning för sådan immateriell skada betalas bl.a. med stöd av lagen om olycksfallsförsäkring och trafikförsäkringslagen samt skadeståndslagen och flera andra sådana lagar, där den skada som skall ersättas bestäms enligt skadeståndslagens stadganden. Utanför utmätning skall likaså enligt förslaget lämnas ersättningar för sjukvårdskostnader, begravningskostnader och andra med dessa jämförbara kostnader med anledning av personskada. Ersättning för kostnader med anled-

ning av personskada samt ersättning för immateriell skada borde alltid lämnas utanför utmätning oberoende av om den betalas med stöd av sociallagstiftningen, annan lagstiftning eller en frivillig försäkring.

För klarhetens skull föreslås det att man vid sidan av det föreslagna stadgandet skall stadga om utmätning av ifrågavarande bidrag och ersättningar i vissa av de centrala lagar som faller inom ramen för denna reform.

Andra understöd och kostnadsersättningar än sådana som erläggs med stöd av sociallagstiftning eller på grund av en personskada kommer inte att beröras av reformen, utan stadgandena i speciallagar, om att de inte får utmätas skall oförändrade förbli i kraft.

7 a §. Som följd av ändringen av 7 § föreslås en mindre språklig justering av paragrafen.

7 b §. Enligt paragrafen får ränta, livränta och livförsäkringsbelopp oberoende av lagens utmättningsförbud utmätas för erläggande av underhållsbidrag. Då pensionerna nu enligt huvudregeln skall bli utmättningsbara och då underhållsbidrag dessutom har en bra förmånsrätt, behövs stadgandet inte längre. Den omständigheten att det skyddade beloppet höjs och att folkpensionerna undantas utmätning leder visserligen till att av en sådan underhållsskyldigs pension, av vilken man hittills har utmätt skillnaden mellan folkpensionen och det skyddade beloppet, inte längre skulle kunna utmätas någonting.

Ikraftträdelsestadgande. Lagen skall tillämpas på pensions- och andra utkomstförmånsrätter som förfaller efter det lagen har trätt i kraft. Tidpunkten då grunden för utsökning uppkommit saknar betydelse.

Enligt 2 mom. i stadgandet om ikraftträdandet skall de förbud att utmäta pensioner, livräntor och livförsäkringar som grundar sig på statsrådets beslut upphöra när lagen träder i kraft. Stadgandet harmonierar med sloandet av förbuden att utmäta pensioner och med att statsrådets rätt att besluta om utmättningsförbud beträffande pensioner, livräntor och livförsäkringsummor slopas. I Finlands Lag av år 1986 uppräknas 10 statsrådsbeslut som avser utmätbarheten av pensioner och ovannämnda andra förmåner och som rör 25 pensionsstiftelser.

1.2. Lagen om pension för arbetstagare

19 a §. Det föreslagna 1 mom. avviker från gällande 19 a § 1 mom. så, att däri inte ingår förbud att utmäta pension. Det föreslås att till momentet fogas ett stadgande, enligt vilket det inte är tillåtet att utmäta begravningsbidrag eller annan ersättning som utgår med stöd av denna lag. Utmättningsförbudet skulle beröra bl.a. kostnadsersättningar som beviljas enligt lagens 4 § 6 mom. och 11 §. Sådana är t.ex. ersättningar för rehabiliterings-, läkarundersöknings- och resekostnader. I det föreslagna stadgandet ingår också språkliga justeringar.

Till ifrågavarande stadgande hänvisas i lagen om pension för arbetstagare i kortvariga arbetsförhållanden, lagen om pension för företagare, lagen om pension för lantbruksföretagare, lagen om förtidspension för frontmannaveteraner och i lagen om avträddelsepension. Förslaget kommer således att beröra utmätning av förmåner som utbetalas med stöd av sistnämnda stadganden.

1.3. Lagen om sjömanspensioner

63 §. Det föreslås att paragrafens första moment ändras så, att förbudet att utmäta pension upphävs. Ett stadgande, enligt vilket det inte är tillåtet att utmäta begravningsunderstöd eller annan kostnadsersättning som utgår enligt denna lag, föreslås fogat till momentet. Med annan kostnad avses bl.a. kostnader som anknyter till medicinsk vård, utbildning och arbetsvård. Också i momentets språkdräkt föreslås ändringar.

1.4. Lagen om statens familjepensioner

14 §. Det föreslås att utmättningsförbudet i paragrafens 1 mom. upphävs. I 3 § lagen om familjepension inom den evangelisk-lutherska kyrkan, 2 § lagen angående ärkebiskopen och biskoparna i de evangelisk-lutherska stiftens tillkommande avlöning och rätt till pension, 14 § lagen om familjepension efter riksdagsman samt i 1 § lagen om medlems av statsrådet rätt till pension och om familjepension efter honom finns en hänvisning till lagen om statens familjepensioner. Således skulle förbudet mot utmätning av familjepensioner även enligt bl.a. nämnda lagar samtidigt upphävas.

1.5. Lagen om familjepension och begravningshjälp för statstjänstemän

19 §. Enligt paragrafen får "familjepension, begravningsbidrag och ersättning för begravningskostnader som utgår enligt denna lag inte utmätas". Familjepensioner kan fortfarande beviljas enligt denna lag och för närvarande utbetalas cirka 7 000 sådana pensioner. Det föreslås att paragrafen upphävs, varvid eventuella begravningsbidrag och ersättningar för begravningskostnader dock fortfarande med stöd av det föreslagna 4 kap. 7 § 2 mom. utsköningslagen inte skall kunna utmätas.

1.6. Sjukförsäkringslagen

69 §. Rätt till ersättning på grund av denna lag får enligt paragrafens 1 mom. inte utmätas. Det föreslås att stadgandet ändras så, att kostnadsersättningar fortfarande skulle stå utanför utmätning. Dylika kostnadsersättningar skulle vara ersättningar för utgifter p.g.a. sjukvård, rehabilitering samt havandeskap och barnsörd. Däremot skulle dag- och moderskapspenning bli utmätningbara.

1.7. Lagen om olycksfallsförsäkring

63 §. Enligt paragrafens 1 mom. får personliga skadestånd som enligt denna lag tillerkänts den skadade eller hans anhöriga inte utmätas. Det föreslås att momentet ändras så, att däri nämnda kostnadsersättningar fortsättningsvis skall vara undantagna från utmätning. Bl.a. sjukvårdsersättningar och menersättning, ersättning för undersökningskostnader som föranletts av befarad skada eller yrkessjukdom, ersättning för hemvård, begravningsbidrag, ersättning för glasögon, hörapparat, tandprotes, stödförband och -korsetter samt proteser och konstgjorda organ som gått sönder vid arbetsolycka, hjälplöshetstillägg samt ersättning för särskild förslitning av gångkläder och för lehdhund skall inte kunna utmätas. Dagpenning, livränta, försörjningspension, olycksfallspension och familjepension skall däremot bli utmätningbara.

Enligt 2 § lagen om yrkessjukdomar gäller angående skadeståndsskyldighet, skadestånd och handläggningen av skadeståndsärende vad i lagen om olycksfallsförsäkring och lagen

angående innehavares av statstjänst och -befattning rätt till skadestånd är stadgat. Enligt 1 § lagen om skadestånd för olycksfall i vissa frivilliga arbeten har i lagen avsedda personer rätt till ersättning såsom om skadestånd för olycksfall i statens arbeten är stadgat. Enligt 1 § lagen om olycksfallsersättning i vissa fall åt den som lämnat bistånd vid fullgörandet av tjänsteåliggande har i lagen avsedda personer rätt att få ersättning av statens medel i enlighet med lagen om olycksfallsförsäkring. Enligt 1 § lagen om skadestånd för olycksfall vid räddning av människoliv erlaggs skadestånd ur statsmedel på sätt i lagen om olycksfallsförsäkring stadgas angående olycksfall i arbete. Enligt 2 § (609/48) lagen angående innehavares av statstjänst och -befattning rätt till skadestånd vid olycksfall gäller om förutsättningarna för rätten till skadestånd, om skadestånd och dess utbetalande samt om handläggning av skadeståndsärenena, vad angående olycksfall eller yrkessjukdom som ådragits i statens arbete är stadgat. Enligt 35 § lagen om brand- och räddningsväsendet utgår för vederbörande ersättning av statsmedel enligt samma grunder som för olycksfall i arbete. Till 63 § lagen om olycksfallsförsäkring finns en hänvisning också i 22 § lagen om olycksfallsförsäkring för lantbruksföretagare. Ersättningar enligt ovan nämnda lagar bestäms således huvudsakligen med stöd av stadgandena i lagen om olycksfallsförsäkring. Också de dagpenningar, livräntor och pensioner som utgår med stöd av nämnda lagar kommer med stöd av det föreslagna 4 kap. 7 § 1 mom. utsköningslagen att bli utmätningbara. Däremot kommer de kostnadsersättningar som erlaggs med stöd av lagarna inte att kunna utmätas med stöd av samma paragrafs 2 mom.

Vad här har sagts om möjligheten att utmäta dagpenningar och pensioner samt om förbudet att utmäta kostnadsersättningar, gäller också förmåner som utgår enligt lagen om invalidvård för mottagare av olycksfallsförsäkring.

1.8. Lagen om skadestånd för olycksfall åt personer, som intagits i särskilda straff-, underhålls- och vårdanstalter

4 §. Enligt lagen betalas skadestånd till straffånge för skada som förorsakats av olycksfall i arbete. Ersättning utgår, om inte i lagen annat stadgas, i enlighet med vad om

ersättning för arbetsolycksfall stadgas. Enligt lagens 4 § (528/81) kan ersättning, fränsett menersättning och ersättning för sjukvårds- och begravningskostnader, i sin helhet utmätas för indrivning av skadestånd som utdömts för kroppsskada på grund av brott. För erläggande av annat skadestånd som utdömts p.g.a. brott får för målsägandens räkning utmätas högst hälften av det ovan avsedda skadeståndet.

Eftersom något annat stadgande om utmätning inte ingår i lagen och då det inte beträffande utmätning finns någon hänvisning till lagen om olycksfallsförsäkring, föreslås att det för klarhetens skull till 4 § 2 mom. fogas en hänvisning till lagen om olycksfallsförsäkring och till utsökningslagen, varvid i utmätningen i övrigt skall tillämpas den föreslagna 63 § lagen om olycksfallsförsäkring samt 4 kap. 7 § utsökningslagen. Det som ovan sagts i samband med 63 § lagen om olycksfallsförsäkring samt 4 kap. 7 § utsökningslagen gäller, med de undantag som nämns i ifrågavarande 4 § 1 mom., om utmätning av lagstadgade ersättningar.

1.9. Trafikförsäkringslagen

22 §. Enligt paragrafen får själva rätten till fortlöpande ersättning som utgår enligt lagen inte utmätas. Om utmätning av förfallen rat av fortlöpande ersättning gäller vad om utmätning av lön är stadgat.

Det har visat sig synnerligen svårt att tillämpa 22 § trafikförsäkringslagen i praktiken då i den förutsätts, att enskild rat av fortlöpande ersättning redan måste ha förfallit till betalning vid tidpunkten för utmätningen. De försäkringsbolag som beviljar trafikförsäkringar utbetalar i allmänhet dylika rater på förfallodagen, varför utmätning i praktiken är omöjlig om raterna inte såsom lönerater kan utmätas på förhand.

Det föreslås att ersättningar med stöd av trafikförsäkringslagen för minskning i inkomst eller uppehälle eller för försenad inkomst av arbete eller näring nu jämställs med pensioner och andra utkomstförmåner. Det skulle vara möjligt att utmäta ersättningen med beaktande av det förfarande som skall iaktas vid utmätning av lön.

Det föreslås att i paragrafen intas ett förbud mot att utmäta sådana ersättningar som utgår för personskador eller p.g.a. dödsfall, och som

inte är sådana utkomststöd som nämns ovan. Dylika är bl.a. hjälplöshets- och klädtillägg, ersättning för sveda och värk eller annat bestående men, ersättning för sjukvårdskostnader, stegrade hemvårdsutgifter, ledhund och kostnader i anslutning till begravning samt annan personskada.

Vissa personer som skadats i trafikolycka erhåller pension eller livränta med stöd av 20 § 1 mom. lagen om ansvarighet vid trafik med motorfordon (408/37), vilken upphävdes räknat från den 1 januari 1960. Dessa pensioner och livräntor skall vara utmättningsbara med stöd av 4 kap. 7 § utsökningslagen. För att de ersättningar som enligt nämnda lag betalas för personskador inte skall bli utmättningsbara, föreslås det att i 22 § trafikförsäkringslagen även intas ett omnämmande av lagen om ansvarighet vid trafik med motorfordon.

Beträffande utmätning av förmåner som utgår med stöd av lagen om invalidvård för dem som uppbär trafikförsäkringsersättning hänvisas till det som ovan i avsnittet 1.9. har sagts om lagen om invalidvård för emottagare av olycksfallsförsäkring.

1.10. Lagen om försäkringsavtal

118 §. Enligt paragrafens 3 mom. får rätt till livränta eller utbetalad livränta inte utmätas för annan gäld än underhåll till make eller barn. Nämnda utmättningsförbud bör av skäl som anförts i den allmänna motiveringen inte längre bibehållas. Det föreslås därför att paragrafens 3 mom. upphävs, varvid det föreslagna allmänna stadgandet i 4 kap. 7 § utsökningslagen kommer att tillämpas på utmätning av livränta.

123 §. Enligt paragrafen får belopp som utbetalas p.g.a. avtal om olycksfalls- eller sjukförsäkring inte, så länge den lever vars olycksfall eller sjukdom försäkringen avser, utmätas för annan gäld än för underhåll till make eller barn. Då det utmättningsförbud som avses olycksfalls- och sjukförsäkring föreslagits bli slopat beträffande utkomstförmånerna, föreslås det att också ifrågavarande stadgande ändras så, att utmättningsförbudet i fråga om de förmåner, som utgår med stöd av olycksfalls- eller sjukförsäkringsavtal, skall gälla endast kostnadsersättning. Vid utmätning av utkomstförmån som utgår med stöd av olycksfalls- och sjukförsäkringsavtal skall tillämpas

det föreslagna allmänna stadgandet i 4 kap. 7 § utsökningslagen.

2. Närmare stadganden

I samband med denna reform ändras förordningen om skyddat belopp av lön vid utmätning. Förordningen skall tillämpas också vid utmätning av alla de utmätningsbara förmåner som omfattar av denna reform. Samtidigt höjs markbeloppet i fråga om det skyddade beloppet som bör motsvara den största möjliga summan av folkpensionens bas- och tilläggsdel samt frontmannatillägget.

1.

3. Ikraftträdande

Reformen förutsätter att bl.a. utsökningsmyndigheterna samt de som utbetalar pensioner och andra förmåner informeras om reformen. Reformens verkningar anknyter till många författningar. Bland annat för att kunna lösa olika tekniska problem som hänför sig till informationen och lagtillämpningen vore det ändamålsenligt att ovan nämnda lagar skulle träda i kraft ett år efter att de blivit antagna.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs Riksdagen följande lagförslag:

Lag

om ändring av 4 kap. utsökningslagen

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs 4 kap. 7 b § utsökningslagen, sådant detta lagrum lyder i lag av den 18 maj 1973 (394/73),
ändras 4 kap. 6 § 1 och 2 mom. samt 7 och 7 a §§, sådana de lyder i nämnda lag av den 18 maj 1973, samt
fogas till 4 kap. 6 §, sådan den lyder ändrad genom nämnda lag av den 18 maj 1973 och lag av den 5 september 1975 (709/75), ett nytt 5 mom. som följer:

4 kap.

Om utmätning

6 §

Av gäldenärs lön eller, om han redan lyft den, av pengar, som han innehar eller som för befordran till honom eller för hans räkning inbetalts på posten eller insatts i penninginrättning, skall från utmätning undantas två tredjedelar av vad av lönen belöper sig på tiden mellan utmätningen och följande löneutbetalningsdag. Av gäldenären får likväl inte utmätas mer än tre fjärdedelar av den del av lönen som överstiger det i 3 mom. avsedda penningbeloppet. Verkställs utmätning av lön vars utbetalningstider inte är bestämda på förhand, skall från utmätning undantas två tredjedelar av varje lönebelopp.

Verkställs utmätning av lön för indrivning av mot en löneutbetalningsperiod svarande underhållsbidrag, som utgår till gäldenärens make eller barn eller i skadestånd åt barn, eller

utmäts samtidigt av lön dylikt underhållsbidrag och annan fordring, får den från utmätning undantagna delen av lönen bestämmas till mindre än den i 1 mom. avsedda delen. Verkställs utmätning för indrivning av underhållsbidrag, som avses i detta moment, av lön vars utbetalningstider inte är bestämda på förhand, skall minst en tredjedel av varje lönebelopp undantas från utmätning.

Om gäldenären får lön av olika löneutbetalare, skall av lönerna från utmätning undantas sammanlagt det belopp som avses ovan i denna paragraf. Av enskild lön får härvid utmätas också en större del än vad som avses i denna paragraf.

7 §

Stadgandena i detta kapitel om lön skall tillämpas också på pension, livränta, sjukdagpenning, moderskapspenning, ersättning för minskning i inkomst eller uppehälle samt andra

utkomstförmåner, om inte utmätning av dem har förbjudits i lag.

Får gäldenären utöver lön eller utmätningsbar pension eller utkomstförmån sådan pension eller utkomstförmån som inte får utmätas, skall för gäldenärens behov av det sammanlagda beloppet av hans lön och samtliga pensioner samt utkomstförmåner alltid lämnas den del som bestäms enligt 6 § 1—3 mom. Av lön samt av utmätningsbar pension och utkomstförmån får härvid utmätas en större del än vad som annars gäller.

Understöd eller kostnadsersättning som med stöd av pensions- eller sociallagstiftning betalas för ett visst ändamål får inte utmätas. Från utmätning skall även undantas ersättning för sveda och värk, lyte eller annat bestående men eller för sjukvårdskostnader, begravningskostnader eller andra kostnader som föranletts av personskada.

7 a §

Då tillgodohavande, som beräknas för viss tid eller som skall betalas periodiskt, enligt lag inte får utmätas, skall från utmätning undantas, även de belopp därav som vederbörande lyft och som han innehar eller som för hans räkning inbetalts till en penninginrättning, till den del beloppen motsvarar återstoden av ovan avsedd tid eller tiden mellan utmätningsdagen och följande dag för utbetalning av den periodiska prestationen.

Denna lag träder i kraft den 19 .

De beslut om förbud mot att utmäta pensioner, livräntor och livförsäkringsbelopp som statsrådet utfärdat med stöd av tidigare lag upphör samtidigt att gälla.

2.

Lag

om ändring av 19 a § lagen om pension för arbetstagare

I enlighet med riksdagens beslut ändras 19 a § 1 mom. lagen den 8 juli 1961 om pension för arbetstagare, sådant det lyder i lag av den 22 november 1963 (525/63), som följer:

19 a §

Pension enligt denna lag får inte utan pensionsanstaltens samtycke överföras på annan. Avtal som avser pantsättning av pension är ogiltigt. Begravningsbidrag och annan kost-

nadsersättning som betalas enligt denna lag får inte utmätas.

Denna lag träder i kraft den 19 .

3.

Lag

om ändring av 63 § lagen om sjömanspensioner

I enlighet med riksdagens beslut ändras 63 § 1 mom. lagen den 26 januari 1956 om sjömanspensioner (72/56) som följer:

63 §

Pension enligt denna lag får inte överföras på annan. Begravningsbidrag och annan kostnadsersättning som betalas enligt denna lag får inte utmätas.

Denna lag träder i kraft den 19 .

4.

Lag**om upphävande av 14 § 1 mom. lagen om statens familjepensioner**

I enlighet med riksdagens beslut stadgas:

1 §	2 §
Härmed upphävs 14 § 1 mom. lagen den 31 december 1968 om statens familjepensioner (774/68).	Denna lag träder i kraft den 19 .

5.

Lag**om upphävande av 19 § lagen om familjepension och begravningshjälp för statstjänstemän**

I enlighet med riksdagens beslut stadgas:

1 §	2 §
Härmed upphävs 19 § lagen den 28 december 1956 om familjepension och begravningshjälp för statstjänstemän (696/56).	Denna lag träder i kraft den 19 .

6.

Lag**om ändring av 69 § sjukförsäkringslagen**

I enlighet med riksdagens beslut ändras 69 § 1 mom. sjukförsäkringslagen av den 4 juli 1963 (364/63) som följer:

69 §	Denna lag träder i kraft den
Ersättning som med stöd av denna lag betalas för kostnader för sjukvård och rehabilitering eller havandeskap och barnsbörd får inte utmätas.	19 .

7.

L a g
om ändring av 63 § lagen om olycksfallsförsäkring

I enlighet med riksdagens beslut ändras 63 § 1 mom. lagen den 20 augusti 1948 om olycksfallsförsäkring (608/48) som följer:

63 §

Personligt skadestånd som enligt denna lag beviljats en skadad eller hans anhöriga får inte överföras på annan. Mentillägg, hjälplöshetstillägg, menersättning och begravningshjälp samt ersättning för sjukvårdskostnader eller i 14 § 3 och 4 mom.,	20 § 2 och 3 mom. samt 44 § nämnda kostnader får inte utmätas. ----- Denna lag träder i kraft den 19 .
---	--

8.

L a g
om ändring av 4 § lagen om skadestånd för olycksfall åt personer, som intagits i särskilda straff-, underhålls- och vårdanstalter

I enlighet med riksdagens beslut fogas till 4 § lagen den 30 december 1946 om skadestånd för olycksfall åt personer, som intagits i särskilda straff-, underhålls- och vårdanstalter, sådant detta lagrum lyder i lag av den 10 juni 1981 (528/81), ett nytt 2 mom. som följer:

4 §

----- Om utmätning av skadestånd som grundar sig på denna lag gäller i övrigt vad som stadgas i lagen om olycksfallsförsäkring och i utsökningsslagen.	Denna lag träder i kraft den 19 .
---	-----------------------------------

9.

L a g
om ändring av 22 § trafikförsäkringslagen

I enlighet med riksdagens beslut ändras 22 § trafikförsäkringslagen av den 26 juni 1959 (279/59) som följer:

22 §

Ersättning som enligt denna lag eller enligt lagen om ansvarighet vid trafik med motorfordon betalas för sveda och värk, lyte och annat bestående men eller för sjukvårdskostnader, begravningskostnader eller andra kostnader	som föranletts av personskada får inte utmätas. ----- Denna lag träder i kraft den 19 .
--	---

10.**Lag****om ändring av 118 och 123 §§ lagen om försäkringsavtal**

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs 118 § 3 mom. lagen den 12 maj 1933 om försäkringsavtal (132/33) och
ändras 123 § som följer:

123 §

Kostnadsersättningar som betalas med stöd Denna lag träder i kraft den
av olycksfalls- eller sjukförsäkringsavtal får 19 .
inte utmätas.

Helsingfors den 12 februari 1988

Republikens President

MAUNO KOIVISTO

Justitieminister *Matti Louekoski*

Bilaga 1

Parallelltexter till lagförslagen 1—3 och 6—10

1.

Lag

om ändring av 4 kap. utsökningslagen

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs 4 kap. 7 b § utsökningslagen, sådant detta lagrum lyder i lag av den 18 maj 1973 (394/73),
ändras 4 kap. 6 § 1 och 2 mom., 7 och 7 a §§, sådana de lyder i nämnda lag av den 18 maj 1973, samt
fogas till 4 kap. 6 §, sådan den lyder ändrad genom nämnda lag av den 18 maj 1973 och lag av den 5 september 1975 (709/75), ett nytt 5 mom. som följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

4 kap.

Om utmätning

6 §

Av gäldenärs lön eller, om han redan lyft den, av penningar, som han innehar eller som för befordran till honom eller för hans räkning inbetalts på posten eller insatts i penninginrättning, skall från utmätning undantagas två tredjedelar av vad av lönen belöper sig på tiden mellan utmätningen och följande löneutbetalningsdag. Verkställs utmätning av lön vars utbetalningstider icke äro bestämda på förhand, skalla från utmätning undantagas två tredjedelar av varje lönebelopp.

Verkställes utmätning av lön för indrivning av mot en löneutbetalningsperiod svarande underhållsbidrag, som utgår till gäldenärens make eller barn i eller utom äktenskap eller i skadestånd åt barn, eller utmätes samtidigt av lön dylikt underhållsbidrag och annan fordring, får den från utmätning undantagna delen av lönen bestämmas till mindre än den i 1 mom. avsedda delen. Verkställs utmätning för indrivning av underhållsbidrag, som avses i detta moment, av lönen vars utbetalningstider icke äro bestämda på förhand, skall minst en tredjedel av varje lönebelopp undantagas från utmätning.

Av gäldenärs lön eller, om han redan lyft den, av *pengar*, som han innehar eller som för befordran till honom eller för hans räkning inbetalts på posten eller insatts i penninginrättning, skall från utmätning *undantas* två tredjedelar av vad av lönen belöper sig på tiden mellan utmätningen och följande löneutbetalningsdag. *Av gäldenären får likväl inte utmätas mer än tre fjärdedelar av den del av lönen som överstiger det i 3 mom. avsedda penningbeloppet.* Verkställs utmätning av lön vars utbetalningstider *inte är* bestämda på förhand, skalla från utmätning *undantas* två tredjedelar av varje lönebelopp.

Verkställes utmätning av lön för indrivning av mot en löneutbetalningsperiod svarande underhållsbedrag, som utgår till gäldenärens make eller barn eller i skadestånd åt barn, eller *utmäts* samtidigt av lön dylikt underhållsbidrag och annan fordring, får den från utmätning undantagna delen av lönen bestämmas till *mindre än den i 1 mom. avsedda delen.* *Verkställes* utmätning för indrivning av underhållsbidrag, som avses i detta moment, av lönen vars utbetalningstider *inte är* bestämda på förhand, skall minst en tredjedel av varje lönebelopp *undantas* från utmätning.

 Om gäldenären får lön av olika löneutbetalare, skall av lönerna från utmätning undantas

Gällande lydelse

7 §

Pension, familjepension eller livränta som utgår på grundval av arbets- eller tjänsteförhållande eller offentligt anställningsförhållande får icke utmätas. Från utmätning skall även undantagas pension, ersättning eller understöd, om vilka så är särskilt stadgat, samt understöd från understöds-kassa eller arbetslöshetskassa, om kassan äger rätt till bidrag av staten.

Rätt till livränta får icke utmätas, om livräntan första gången förfaller till betalning senare än tre år efter utmätningen eller om dess utfående beror av annan persons död eller eljest av oviss händelse.

Statsrådet kan besluta, att annan än i 1 mom. avsedd pension, livränta eller livförsäkringssumma, som utbetalas av viss pensions-, livränte- eller livförsäkringsanstalt, icke får utmätas.

Vad i detta kapitel är stadgat om lön äger motsvarande tillämpning på pension och annat i denna paragraf avsett tillgodohavande, om de kan utmätas.

7 a §

Får i 7 § avsett tillgodohavande, som beräknas för viss tid eller utgår periodiskt, enligt lag icke utmätas, skola från utmätning undantagas även de belopp som vederbörande lyft och som

Föreslagen lydelse

sammanlagt det belopp som avses ovan i denna paragraf. Av enskild lön får härvid utmätas också en större del än vad som avses i denna paragraf.

7 §

Stadgandena i detta kapitel om lön skall tillämpas också på pension, livränta, sjukdagpenning, moderskapspenning, ersättning för minskning i inkomst eller uppehälle samt andra utkomstförmåner, om inte utmätning av dem har förbjudits i lag.

Får gäldenären utöver lön eller utmätningsbar pension eller utkomstförmån sådan pension eller utkomstförmån som inte får utmätas, skall för gäldenärens behov av det sammanlagda beloppet av hans lön och samtliga pensioner samt utkomstförmåner alltid lämnas den del som bestäms enligt 6 § 1—3 mom. Av lön samt av utmätningsbar pension och utkomstförmån får härvid utmätas en större del än vad som annars gäller.

Understöd eller kostnadsersättning som med stöd av pensions- eller sociallagstiftning betalas för ett visst ändamål får inte utmätas. Från utmätning skall även undantas ersättning för sveda och värk, lyte eller annat bestående men eller för sjukvårdskostnader, begravningskostnader eller andra kostnader som föranletts av personskada.

7 a §

Då tillgodohavande, som beräknas för viss tid eller som skall betalas periodiskt, enligt lag inte får utmätas, skall från utmätning undantagas, även de belopp därav som vederbörande

Gällande lydelse

han innehar eller som för hans räkning inbetalts i penninginrättning, till den del de motsvara återståden av ovan avsedd tid eller tiden mellan utmätningsdagen och följande dag för utbetalning av den periodiska prestationen.

7 b

Stadgandena om pension, livränta och livförsäkring i 7 § 1 och 3 mom. samt 7 a § tillämpas icke vid utsökning av underhållsbidrag, som utgår till make eller barn i eller utom äktenskap eller i skadestånd åt barn.

Föreslagen lydelse

lyft och som han innehar eller som för hans räkning inbetalts till en penninginrättning, till den del beloppen *motsvarar* återstoden av ovan avsedd tid eller tiden mellan utmätningsdagen och följande dag för utbetalning av den periodiska prestationen.

(Upphävs)

Denna lag träder i kraft den
19 .

De beslut om förbud mot att utmäta pensioner, livräntor och livförsäkringsbelopp som statsrådet utfärdat med stöd av tidigare lag upphör samtidigt att gälla.

2.

Lag**om ändring av 19 a § lagen om pension för arbetstagare**

I enlighet med riksdagens beslut ändras 19 a § 1 mom. lagen den 8 juli 1961 om pension för arbetstagare, sådant det lyder i lag av den 22 november 1963 (525/63), som följer:

Gällande lydelse

19 a §

Pension enligt denna lag må *ej utmätas och ej heller utan pensionsanstaltens samtycke överföras på annan person*. Avtal, som avser pantsättning av pension, är ogiltigt.

Föreslagen lydelse

19 a §

Pension enligt denna lag *får inte utan pensionsanstaltens samtycke överföras på annan*. Avtal som avser pantsättning av pension är ogiltigt. *Begravningsbidrag och annan kostnadsersättning som betalas enligt denna lag får inte utmätas.*

Denna lag träder i kraft den
19 .

3.

L a g
om ändring av 63 § lagen om sjömanspensioner

I enlighet med riksdagens beslut ändras 63 § 1 mom. lagen den 26 januari 1956 om sjömanspensioner (72/56) som följer:

Gällande lydelse

63 §

I stöd av denna lag utgående pension må icke på annan överlåtas, *ej heller tagas i mät.*

Föreslagen lydelse

63 §

Pension enligt denna lag får inte överföras på annan. Begravningsbidrag och annan kostnadsersättning som betalas enligt denna lag får inte utmätas.

Denna lag träder i kraft den
19 .

6.

L a g
om ändring av 69 § sjukförsäkringslagen

I enlighet med riksdagens beslut ändras 69 § 1 mom. sjukförsäkringslagen av den 4 juli 1963 (364/63) som följer:

Gällande lydelse

69 §

Rätt till ersättning på grund av denna lag må icke utmätas.

Föreslagen lydelse

69 §

Ersättning som med stöd av denna lag betalas för kostnader för sjukvård och rehabilitering eller havandeskap och barnsbörd får inte utmätas.

Denna lag träder i kraft den
19 .

7.

Lag
om ändring av 63 § lagen om olycksfallsförsäkring

I enlighet med riksdagens beslut ändras 63 § 1 mom. lagen den 20 augusti 1948 om olycksfallsförsäkring (608/48) som följer:

Gällande lydelse

63 §

Personliga skadestånd som enligt denna lag tillerkänts skadad eller hans anhöriga, må ej på annan överlätas, ej heller tagas i mät.

Föreslagen lydelse

63 §

Personliga skadestånd som enligt denna lag beviljats en skadad eller hans anhöriga får inte överföras på annan. *Mentillägg, hjälplöshets-tillägg, menersättning och begravningshjälp samt ersättning för sjukvårdskostnader eller i 14 § 3 och 4 mom., 20 § 2 och 3 mom. och 44 § nämnda kostnader får inte utmätas.*

Denna lag träder i kraft den
19 .

8.

Lag
om ändring av 4 § lagen om skadestånd för olycksfall åt personer, som intagits i särskilda straff-, underhålls- och vårdanstalter

I enlighet med riksdagens beslut fogas till 4 § lagen den 30 december 1946 om skadestånd för olycksfall åt personer, som intagits i särskilda straff-, underhålls- och vårdanstalter, sådant detta lagrum lyder i lag av den 10 juni 1981 (528/81), ett nytt 2 mom. som följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

4 §

Om utmätning av skadestånd som grundar sig på denna lag gäller i övrigt vad som är stadgat i lagen om olycksfallsförsäkring och i utsokningslagen.

Denna lag träder i kraft den
19 .

9.

Lag
om ändring av 22 § trafikförsäkringslagen

I enlighet med riksdagens beslut ändras 22 § trafikförsäkringslagen av den 26 juni 1959 (279/59) som följer:

Gällande lydelse

22 §

Angående utmätning av förfallen rat av fortlöpande ersättning enligt denna lag vare gällande, vad om utmätning av lön är stadgat. Själva rätten till fortlöpande ersättning må ej tagas i mät.

Föreslagen lydelse

22 §

Ersättning som enligt denna lag eller enligt lagen om ansvarighet vid trafik med motorfordon betalas för sveda och värk eller lyte och annat bestående men eller för sjukvårdskostnader, begravningskostnader eller andra kostnader som föranletts av personskada får inte utmätas.

Denna lag träder i kraft den
19 .

10.

Lag
om ändring av 118 och 123 §§ lagen om försäkringsavtal

I enlighet med riksdagens beslut upphävs 118 § 3 mom. lagen den 12 maj 1933 om försäkringsavtal (132/33) och ändras 123 § som följer:

*Gällande lydelse**Föreslagen lydelse*

118 §

Har någon utan vederlag eller såsom vederlag för utfört arbete förvarvat rätt till livränta, må denna rätt eller på grund därav utbetalat livräntebelopp ej tagas i mät för annan gäld än som i 116 § 2 mom. nämnts.

(Upphävs)

123 §

Belopp, som utbetalats på grund av avtal om olycksfalls- eller sjukförsäkring, må ej, så länge den lever, vars olycksfall eller sjukdom försäkringen avser, tagas i mät för annan gäld än som i 116 § 2 momentet är sagt.

123 §

Kostnadsersättningar som betalas med stöd av olycksfalls- eller sjukförsäkringsavtal får inte utmätas.

Denna lag träder i kraft den
19 .

Bilaga 2

Belopp som enligt förslaget får utmätas från lön eller pension och belopp som för närvarande får utmätas, då gäldenären är ensamstående

Nettolön eller -pension	Enligt förslaget		För närvarande	
	Utmäts	Får gäldenären behålla	Utmäts	Får gäldenären behålla
1 600	—	1 600	—	1 600
1 800	—	1 800	195	1 605
2 000	—	2 000	395	1 605
2 200	—	2 200	595	1 605
2 400	150	2 250	795	1 605
2 600	300	2 300	866	1 734
2 800	450	2 350	933	1 867
3 000	600	2 400	1 000	2 000
3 200	750	2 450	1 066	2 134
3 400	900	2 500	1 133	2 267
3 600	1 050	2 550	1 200	2 400
3 800	1 200	2 600	1 266	2 534
4 000	1 333	2 667	1 333	2 667
4 200	1 400	2 800	1 400	2 800
4 400	1 466	2 934	1 466	2 934
4 600	1 533	3 067	1 533	3 067
4 800	1 600	3 200	1 600	3 200
5 000	1 666	3 334	1 666	3 334

(Förslag: Det skyddade beloppet 2 200 mk/månad och av det överstigande beloppet får utmätas högst tre fjärdedelar)